

Muntendam Symposium 2013: Participatie en de rol van de verzekeringsarts

Amsterdam, 12 december 2013

Een werkgeversvisie

1

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

I

‘Leven is een werkwoord’

2

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

Genesis 2:15

‘Zo nam de HEERE God den mens, en zette hem in den hof van Eden, om dien te bouwen, en dien te bewaren.’ (Statenvertaling)

‘Toen bracht de HEER God de mens in de tuin van Eden om die te bewerken en te beheren.’ (Willibrord vertaling; 1995)

‘God, de HEER, bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en er over te waken.’ (De Nieuwe Bijbelvertaling; 2004)

3

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

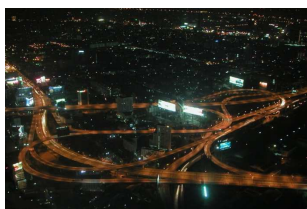
Het moge duidelijk zijn dat het leven van de mens al als een werkend leven bedoeld was, vóór de appel werd geplukt en verorberd.

Alleen was het in die fase een werken *in harmonie met* de natuur. Na het plukken van de appel was en werd het een *gevecht tégen* de natuur.

4

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

Onze samenleving is een productiemaatschappij die elke dag een nieuwe voorstelling van zichzelf op de planken zet ... én moet zetten omdat we de dag van morgen niet op voorraad kunnen produceren.

Dat vraagt de inzet van allen die aan die productie een bijdrage kunnen leveren en het is (dan ook) die bijdrage die onze plaats in en waarde voor de samenleving bepaalt.

5

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

Denk nu niet dat
'waarde voor ...'
enkel of noodzakelijk
'geldswaarde'
is.

Nergens in de Bijbel staat dat de mens voor zijn werk in en aan de hof van Eden betaald werd.

Pas millenia nadat de mens uit het paradijs was verjaagd en al die jaren al gewerkt had, vond hij 'geld' ( ) uit.

6

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

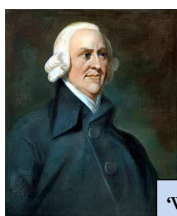

II

‘Organisatie van de productie’

7

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

‘Wealth of Nations’ (1776)

Adam Smith

‘Vrije, ondernemingsgewijze productie’

‘The End of History’ 1989 /1992

Francis Fukuyama

8

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

Als het (goeddeels) aan ondernemers is om de maatschappelijke productie te ondernemen en (dus) te organiseren ...

... dan worden die ondernemers organisatoren van arbeid en werkprocessen en dus werk-/opdrachtgevers

Maar met dat doel is geen* enkele ondernemer *ondernemer* geworden!
Werkgeven en het geven van opdrachten is een middel, geen doel.

*) De hoogst zeldzame uitzonderingen daargelaten

9

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

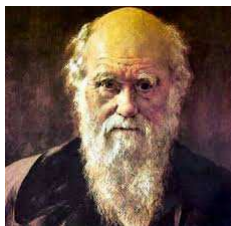
De continuïteit van een private onderneming wordt op de afzetmarkt bepaald

En dát perspectief vertaalt zich naar de inkoop op de arbeidsmarkt;
in kwantiteit, in kwaliteit en in risico-perceptie

10

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

In termen van welvaart is
dat niet per sé slecht.
Integendeel!

‘Survival of the most Competitive = Survival of the most Productive’

‘Productiviteit x Participatie = Welvaart

11

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

III

‘Daar zijn we mooi klaar mee!’

12

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

Want, hoe zit het dan met de participatie van 'minder productieven'?*

Ook voor hen is leven een werkwoord en ook hun bestaanswaarde – voor zichzelf en voor samenleving - wordt bepaald door de bijdrage die zij leveren aan de maatschappelijke productie

De kernvraag is of zij die bijdrage - die zij kunnen én willen leveren - ook MOGEN leveren!

*) De 'onrendabelen' in de woorden van Marcel van Dam

13

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

Het antwoord op die vraag kan 'ja' zijn, ook in private, in 'global competition' opererende ondernemingen ...

Op voorwaarde dat die participatie het ondernemersrisico niet vermeerdert!

Als dat wél het geval is, dan moet de samenleving dat risico wegnemen voorzolang het bestaat

14

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

En daar is helemaal niets mis mee of vreemd aan

Want de samenleving is - naast de persoon zelf - de meest belanghebbende bij diens participatie én de enige entiteit die bedoeld ondernemersrisico duurzaam kan compenseren

15

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

Wat niet werkt:

1. Politiek die monomaan gericht is op kostenbesparing;
2. Een overheid die eigen verantwoordelijkheid voortdurend aan anderen toewijst;
3. Dreigen met quota;
4. Subsidiemaatregelen met de houdbaarheid van kropsla;
5. Ondersteuningsmaatregelen met gelimiteerd budget
6. Ronkende convenanten met 'derden'

*) 19: werkgelegenheid; 20: bestaanszekerheid; 22: volksgezondheid; 23: onderwijs

16

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

Wat wél werkt (1):

Een overheid die coherent haar verantwoordelijkheid neemt overeenkomstig artikel 19, 20, 22 en 23* van de Grondwet

Met 'coherent' bedoel ik dat een overheid die *ondernemers* dwingt om 'rechts' te rijden, niet terzelfdertijd van *werkgevers* mag verwachten dat zij 'links' rijden, laat staan hen daartoe te willen dwingen

*) 19: werkgelegenheid; 20: bestaanszekerheid; 22: volksgezondheid; 23: onderwijs

17

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

Wat wél werkt (2):

Een maatschappelijk systeem waarin (inmiddels klassieke) werkgeversverplichtingen tot advisering, ondersteuning en begeleiding van werknemers door een samenstel van 'agents' worden overgenomen

In feite gaat het daarbij om burgerplichten en *werknemers*verantwoordelijkheden die burger en werknemer 'zelf' waarmaken met ondersteuning van een samenstel naar eigen keuze van professionele diensten-aanbieders

*) 19: werkgelegenheid; 20: bestaanszekerheid; 22: volksgezondheid; 23: onderwijs

18

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

En de VG?

Mijn belangrijkste advies aan
verzekeringsgeneeskundige is:

Er is niet eens het begin van een rolconflict wanneer u bij uw
oordeelsvorming en advisering *participatie-gericht* denkt en handelt
op basis van het oud-testamentisch gegeven dat 'leven' een
werkwoord is

En dan mag u wat mij betreft voorbij gaan aan platte politieke
motieven, zoals het besparen op uitkeringen en ondersteuning.

19

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

Ik heb ook een verzoek aan de VG:

Verwacht van werkgevers geen wonderen

(En als er eens een werkgever met een wonder op de proppen komt,
dan is dat een meegenomen mirakel
- niet meer niet minder -

Verwacht (en eis) wonderen van de samenleving

Want die is alomtegenwoordig en tot alles in staat. Ook het goede.

Oprechte dank voor uw aandacht !

20

R. de Leij (DECP /AWVN) – op persoonlijke titel

